

Folkets hus

Elvegaten 26 var det første Folkets hus. Foto: E. H. Torjusen/DF

Folkets hus/Festiviteten i Sandakergaten i 1920-åra. Foto: Bjarne Gulliksen/DF

Folkets hus i Spinnerigaten 6 ble bygd av kommunistene i 1931 og ble det siste av i alt tre Folkets hus. Her i 1996. Foto: A. Midbrød/DF

Folkets hus er betegnelsen som brukes for de hus arbeiderbevegelsen reiste for å skaffe organisasjonene møte- og kontorlokaler. I Egersund kjøpte [Egersunds Socialdemokratiske Forening](#)¹⁾ i 1913 [Elvegaten 26](#) og tok det i bruk som Folkets hus. Møtelokale ble innredet i kjelleren, der det tidligere hadde vært et snekkerverksted. Det hele var nokså stusselig og kunne aldri bli et samlingssted for den folkebevegelse som skulle bygges. Huset ble derfor solgt i 1919.

I stedet kjøpte foreningen seg tomt i Sandakergaten 6. Der skulle det bygges et staselig Folkets hus, verdig bevegelsens politiske mål. Det nye huset ble reist i løpet av 1920, med kun sju måneders byggetid og med en formidabel dugnadsinnsats. Søndag 21. november 1920 fant innvielsen sted.

Det var ikke lang tid en samlet arbeiderbevegelse kunne nyte fruktene av innsatsen. Allerede i 1921 ble det splittelse i partiet. En ny splittelse fulgte i 1923. Eierskapet til Folkets hus fulgte de fraksjoner som hadde flertall etter splittelsene, slik at det i 1924 var [lokallaget av Norges kommunistiske Parti](#) som eide anlegget. Bygget var imidlertid en økonomisk belastning for kommunistpartiet, og det var få medlemmer til å bære byrdene. Løsningen ble å selge, og i slutten av mars 1924 ble den solgt til kommunen som tok det i bruk som Festivitetslokale og [kino](#).

Salget innbrakte kr 16 000, som ble satt på bok. Men i 1930 kjøpte kommunistene tomt i [Spinnerigaten 6](#) for å føre opp et nytt Folkets hus, og den 31. oktober samme år kunne de innvie byens tredje Folkets hus. Plassen foran huset ble på folkemunne ganske fort kalt **Den røde plass**.

Huset skulle først og fremst brukes som møtelokale, men ble også mye brukt til underholdningskvelder, basarer og ikke minst dansefester – og ble snart et av byens mest folkelige festlokaler. I april dagene 1940 flyttet imidlertid tyskerne inn i huset, og ble der til okkupasjonens slutt.

I etterkrigstiden gikk kommunistpartiets hovedorganisasjon mer eller mindre i oppløsning, men i Egersund klarte partiet å opprettholde representasjon i bystyret fram til 1963, dog kun med en representant de siste tolv årene. En etter hvert beskjeden medlemsmasse slet med å ha det økonomiske ansvaret for drift og vedlikehold av huset. I 1950-, 1960- og tidlig 1970-åra var Folkets hus, eller «**Folkets**» som det ble kalt, kjent for sine dansefester, men heller ikke inntektene herfra var nok til å sikre økonomien. I 1988 ble huset solgt til private interessenter, og deretter brukt til næringsvirksomhet. Etter å ha stått tomt noen år ble det revet i mai 2016 for å gi plass til et leilighetsbygg.²⁾

1)

Forløperen til Egersund Arbeideparti

2)

Kilder: http://snl.no/Folkets_hus (Hentet 01.02.2013); Harald Hamre: Egersund byhistorie, B2, s. 247f, 344ff, 348f, 353f, 409, 446f; Statens kartverk, Tinglysingen.

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
 PDF produsert 11.04.2026 10:45.
 Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
 Dalane Folkemuseum
 Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>